

8 decembrie 2016

Dj8 nr. 499

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(nr.453 din 01 decembrie 2016)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor articolului 54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02 aprilie 1996 și ale Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001 și expune următoarele.

Proiectul legii a fost înaintat de un grup de deputați, fapt ce corespunde articolului 73 din Constituție și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Scopul proiectului, conform notei informative, este atragerea investițiilor străine în economia Republicii Moldova. Astfel, se propune instituirea unui program de stat de facilitare a procedurii de obținere a cetățeniei Republicii Moldova în schimbul investițiilor efectuate în economia țării.

Cu referire la aspectul economico-financiar autorul menționează că pentru implementarea proiectului nu sunt necesare cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului de stat.

Cu referire la aspectul normativ, menționăm că adoptarea proiectului vizat necesită adoptarea unor acte normative noi și modificarea legislației în vigoare. De altfel, potrivit articolului 23 alin.(2) din Legea nr.780/2001 dosarul de însoțire a variantei finale a proiectului de act legislativ urmează să cuprindă *lista actelor condiționate ce necesită a fi elaborate sau revizuite în legătură cu adoptarea actului legislativ.*

Atragem atenție asupra faptului că nota informativă **nu conține analiza impactului de reglementare** care potrivit art.20 al Legii nr.780-XV din 27 decembrie 2001 urmează a fi inclusă în mod obligatoriu în cazul în care actul legislativ instituie norme privind activitatea de întreprinzător.

Cu referire la textul proiectului:

1. La articolul I din proiect a fost indicat greșit numărul Monitorului Oficial în care a fost publicată Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024-XIV din 02 iunie 2000. Așadar, textul „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.98, art.709)” urmează a fi substituit cu textul „(republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, ediție specială)”.

2. Punctul 1 din articolul I al proiectului propune excluderea din articolul 1 al Legii nr.1024/2000 a noțiunii „domiciliu legal și obișnuit”. Subliniem că nota informativă nu conține careva argumente întru susținerea amendamentului dat. Mai mult, domicilierea de diferită durată pe teritoriul statului care acordă cetățenie este o condiție obligatorie pentru obținerea cetățeniei prin naturalizare și se regăsește în textul legii citate la articolele 16, 17, 28, 29, 33 și 35.

3. Cu referire la articolul 17 alin.(1) din Legea nr.1024/2000, atragem atenție că autorul nu a adus careva raționamente ce ar justifica necesitatea modificării date în situația în care prevederile formulate în proiect nu introduc careva soluții noi. Mai mult, la litera a) se operează cu noțiunea de „beneficiari de azil politic” în timp ce **redacția actuală a Legii nr.1024/2000 operează cu sintagma „beneficiari de protecție umanitară și azil politic” care a fost introdusă prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.151 din 01 iulie 2016, elaborată în contextul îndeplinirii angajamentelor Republicii Moldova care derivă din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016 și în vederea îmbunătățirii cadrului juridic de funcționare a instituției azilului în Republica Moldova. Considerăm că această modificare nu este oportună.**

4. Cu referire la introducerea în articolul 17 din Legea nr.1024/2000 a alin.(1¹) considerăm necesar, după cuvintele „cunoaște și respectă prevederile Constituției”, a introduce sintagma „a susținut testul pentru evaluarea nivelului de cunoaștere a limbii de stat”.

Subsecvent, acest amendament urmează a se completa cu reglementări care vor stabili perioada de domiciliere pe teritoriul Republicii Moldova ce urmează a fi respectată de solicitanții cetățeniei în baza alin.(1¹).

Spre exemplu, în România, în cazul în care solicitantul cetățeniei a investit în Țară sume ce depășesc 1 000 000 de euro, lui i se poate reduce până la jumătate termenul de domiciliere legală pe teritoriul statului român (de la 8 la 4 ani).

În Bulgaria poate solicita cetățenie persoana care a locuit 2 ani pe teritoriul statului bulgar și a efectuat investiții în sumă de 1 000 000 de leve (511 292 euro).

Pentru a obține viză de ședere în calitate de investitor, într-un termen de 6 luni, în Marea Britanie este necesar de a efectua investiții în suma nu mai mică de 1 000 000 de lire sterline, dintre care cel puțin 750 000 de lire se investesc în hârtiile de

valoare ale statului la aplicare pentru viză, iar celelalte 250 000 lire se investesc în diferite proiecte la dorința, de exemplu pentru procurarea locuinței pe teritoriul Marii Britanii.

De asemenea, pentru obținerea dreptului la rezidență permanentă pe teritoriul Australiei sunt necesare investiții inițiale în mărime de 4 700 000 de dolari. După trei luni de la efectuarea investiției persoana primește o viză de investitor, iar după alți patru ani deținătorii vizei pot depune cerere pentru rezidență permanentă.

5. Cu privire la alin.(1²) care se propune a fi introdus la articolul 17 din Legea nr.1024/2000, avertizăm prezența normelor în alb, caracterizate prin faptul că fac trimitere la acte normative inexistente. Potrivit articolului 4 al Legii 780/2001 la elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ urmează să se respecte principiile coerenței, stabilității și predictabilității normelor juridice, iar existența normelor în alb sporește riscul adoptării unor norme cu elemente de coruptibilitate. Spre exemplu, în România suma investiției efectuate este statuată în Legea privind cetățenia română, iar în Bulgaria programul de imigrare pentru investitor este publicat în formă de amendament la Legea cu privire la șederea străinilor în Bulgaria.

Coroborînd prevederile articolului 72 cu dispozițiile articolului 132 din Constituție, formarea, administrarea, utilizarea și controlul resurselor financiare ale statului se reglementează prin lege organică. Astfel, mărimea investiției care urmează a fi efectuată în domeniile de dezvoltare ale statului urmează a fi stabilită prin lege organică.

6. Referitor la expunerea alin.(3) din articolul 17 într-o nouă redacție, nu susținem amendamentul dat deoarece redacția actuală a alineatului vizat explică modul de calculare a termenului de ședere pe teritoriul Republicii Moldova a solicitanților de cetățenie care urmează a fi luat în considerație în procedura de naturalizare. Considerăm că prevederile sugerate de autor pentru alin.(3) articolul 17 pot fi integrate ca fiind alineatul (1³).

7. Norma stabilită la articolul 17 alin.(4¹) nu este clară și va crea confuzii la aplicarea legii, astfel evidențiem necesitatea revizuirii ei.

8. Cu referire la reglementările propuse a fi inserate drept alin.(6) din articolul 17 al Legii nr.1024/2000 subliniem prezența repetată a normelor în alb.

9. Cît privește completarea articolului 17 din Legea nr.1024/2000 cu alin.(7) potrivit căruia *acordarea cetățeniei în conformitate cu prevederile alin.(1¹) va fi limitată la 5 mii de persoane*, evidențiem că lipsesc raționamentele care ar justifica numărul de persoane pentru care va fi posibilă acordarea cetățeniei în condițiile alin.(1¹) și nu este specificată nici perioada pentru care se stabilește limitarea dată (5 mii anual?). De asemenea nu au fost prezentate calculele din care reiese cifra de 5 000, analiza impactului în urma aplicării acesteia.

10. Cu referire la punctul 3 din articolul I, menționăm că abrevierea „art.” urmează a se substitui cu cuvântul „articolul”.

11. Considerăm irelevante completările propuse a fi înserate la articolul 31 din Legea 1024/2000 drept alin.(2), deoarece Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic efectuează examinarea prealabilă a materialelor prezentate pentru soluționarea problemelor cetățeniei, atribuțiile sale fiind indicate expres în Regulamentul Comisiei pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic aprobat prin Decretul nr.694-II din 28 iulie 1998 privind aprobarea componenței Comisiei pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Acordarea cetățeniei prin naturalizare, redobândire, în interesele Republicii Moldova și în cazuri excepționale este atribuția exclusivă a Președintelui Republicii Moldova și nu poate fi derogată vreunei autorități publice. Ministerului Economiei îi pot fi oferite doar atribuțiile ce țin de monitorizarea investițiilor, evaluarea lor, verificarea bunei reputații economice și financiare ale persoanelor ce solicită cetățenie în condițiile alin.(1¹).

12. Evidențiem că, în textul proiectului de lege sintagma „Ministerul Economiei și Comerțului” urmează a fi substituită cu sintagma „Ministerul Economiei” care potrivit articolului 24 din Legea cu privire la Guvern din 31 mai 1990 este organul central de specialitate al administrației publice în domeniul economiei.

13. La punctul 5 din proiect se propune completarea articolului 33 din Legea nr.1024/2000 cu alin.(1¹) potrivit căruia „cererea privind dobândirea cetățeniei în condițiile articolului 17 alin.(1¹) și (3) se adresează Președintelui Republicii Moldova și se depune la Ministerul Economiei și Comerțului, personal sau prin mandatar, ultimul dispunând de procură autentificată notarial.” Ținând cont de faptul că procedura de depunere a cererilor privind acordarea cetățeniei deja este stabilită prin lege, iar normele alin. (1¹) și (3) care se propun a fi înserate în articolul 17 doar vor completa premisele care oferă cetățenilor străini și apatrizilor dreptul de a solicita cetățenia Republicii Moldova, este nejustificată oferirea atribuțiilor în domeniul problemelor cetățeniei altor autorități decât celor antrenate.

Totodată, atenționăm că la articolul 33 alin.(1) deja există, prin urmare cuvintele „primul alineat devine alin.(1) și” urmează a fi excluse.

14. La punctul 6 cuvintele „La articolul 34 primul alineat se numerează cu alineatul (1) și se completează cu alin.(2) cu următorul cuprins:” se substituie cu cuvintele „La articolul 34 alineatul unic devine alin.(1) și se completează cu alin.(2) cu următorul cuprins:”.

15. Cu referire la **modificările propuse la articolul 36 din Legea nr.1024/2000**, atragem atenție că acestea urmează a fi examinate simultan cu **propunerile de modificare a articolului 36 din aceeași lege formulate în**

proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova nr.1024-XIV din 02 iunie 2000 (proiect nr.395 din 07 octombrie 2016) și care a fost elaborat în vederea ajustării Legii nr.1024/2000 la rigorile Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.24 din 06 octombrie 2015. De asemenea, nu este clară necesitatea evidențierii limbii de stat la articolul dat.

16. La punctul 8 alineat I se propune completarea articolului 38 din Legea nr.1024/2000 cu un alineat nou (1¹) potrivit căruia *termenul de examinare a cererilor și propunerilor privind acordarea sau retragerea cetățeniei în temeiul articolului 17 alin(1¹) constituie 30 de zile din data prezentării acestora în condițiile articolului 34 alin.(2)*. Astfel, nu este clară situația persoanelor stabilite la alin.(3) din articolul 17 în condițiile în care articolul 34 alin.(2) din aceeași lege face trimitere la alin.(1¹) și (3).

Evidențiem necesitatea argumentării termenului de 30 de zile, precum și necesitatea instituirii termenului redus în situația în care acordarea cetățeniei în temeiul alin. (1¹) se va efectua prin naturalizare. Reiterăm oportunitatea comasării proiectului examinat cu proiectul de lege nr.395 din 07 octombrie 2016 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova nr.1024-XIV din 02 iunie 2000 întrucât proiectele citate conțin dispoziții de modificare ale aceluiași articole din Legea nr.1024/2000 (articolele 31, 33, 36 și 38). Conform articolului 56 alin.(5) din Regulamentul Parlamentului, *dacă sînt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect*.

17. În altă ordine de idei, atragem atenție că amendamentele propuse la articolele II și III din proiect urmează a fi revizuite, deoarece fac trimitere la articolul 17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.1024/2000, însă, dispoziția la care se face trimitere nu există conform variantei redactate la punctul 2 articolul I din actualul proiect. În general nu este oportună inserarea normei respective în redacția propusă în Legea nr.81/2004.

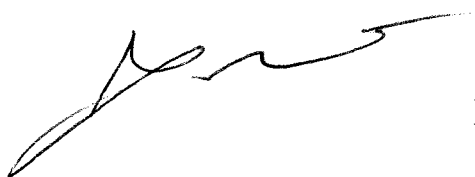
18. Considerăm că proiectul urmează a fi examinat ulterior supunerii acestuia expertizei anticorupție care în corespundere cu articolul 22 alineat (3) al Legii nr. 780/2001 este obligatorie. În același timp, proiectul urmează să fie avizat de Guvern și consultat public conform cerințelor articolului 21 din legea precitată.

Totodată, atragem atenție asupra necesității examinării oportunității proiectului, reieșind din situația internațională în prezent.

În contextul obiecțiilor expuse, menționăm că textul proiectului de lege urmează a fi redactat.

Reieșind din cele consemnate, pînă la adoptarea proiectului de lege de către Parlament, Direcție generală juridică invocă necesitatea reexaminării inițiativei

legislative în vederea excluderii dispozițiilor care sunt discrepante în raport cu amendamentele propuse prin proiectul de lege nr.395 din 07 octombrie 2016 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei Republicii Moldova nr.1024-XIV din 02 iunie 2000, fapt ce ulterior ar putea duce la crearea normelor juridice contradictorii și crearea incertitudinilor în aplicarea legii.

**Șef direcție
Ion CREANGĂ**

*Ex.:Victoria Arion-Lupu
Tel.:820-586*